

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Rapport 2014:21

Bostadsanpassningsbidragen 2013

Bostadsanpassningsbidragen 2013

Boverket juni 2014

Titel: Bostadsanpassningsbidragen 2013

Utgivare: Boverket juni 2014

Upplaga: 1

Antal ex: 80

Tryck: Boverket internt

ISBN tryck: 978-91-7563-146-2

ISBN pdf: 978-91-7563-147-9

Sökord: Bostadsanpassningsbidrag, bostadsanpassning,
funktionsnedsättning, kommuner, bidragsbelopp, lagstiftning, statistik.

Dnr: 1360-2184/2014

Publikationen kan beställas från:

Boverket, Publikationsservice, Box 534, 371 23 Karlskrona

Telefon: 0455-35 30 50 eller 35 30 56

Fax: 0455-819 27

E-post: publikationsservice@boverket.se

Webbplats: www.boverket.se

Rapporten finns som pdf på Boverkets webbplats.

Rapporten kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Boverket 2014

Förord

Boverket har tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet gällande bostadsanpassningsbidraget och återställningsbidraget. Målet med tillsynsarbetet är en väl fungerande bidragsverksamhet med en hög grad av rättsäkerhet för den enskilde medborgaren.

Rapporten innehåller dels en sammanställning och redovisning av kommunernas kostnader för bostadsanpassningsbidraget under 2013 och uppgifter över de åtgärder som bidrag har beviljats till, dels en beskrivning av Boverkets tillsynsverksamhet. Uppgifterna har inhämtats genom Boverkets bostadsmarknadsenkät under år 2013.

Rapporten är sammanställd av Håkan Aronsson, utredare på enheten för Styrmedel och fastighetsekonomi.

Karlskrona juni 2014

Anders Sjelvgren
avdelningschef

Innehåll

Sammanfattning	9
<i>Antal beviljade bidrag samt kostnader</i>	9
<i>Skillnader mellan kommuner</i>	9
<i>Bidragsbelopp</i>	9
<i>Åtgärder i bostäder</i>	9
<i>Den formella hanteringen</i>	9
<i>Överklaganden</i>	10
<i>Tillsynsärenden</i>	10
Bidrag till bostadsanpassning	11
Kostnaden översteg en miljard kronor	11
.....	13
Skillnader i landet	13
Stor andel mindre bidragsbelopp	14
Åldersfördelning	15
Åtgärder i bostäder	17
Anpassning i särskilda boendeformer m.m.	17
Hiss eller annan lyftanordning i flerbostadshus	17
Dörrautomatik i flerbostadshus	17
Ramp till entré i flerbostadshus	18
Vanligaste åtgärderna	18
Återanvändning av produkter	18
Återställningsbidrag	18
Överklaganden	19
Tillsyn	21
Boverkets tillsynsroll	21
Rapport om kommunernas handläggning	21
Tillsynsärenden	22
När fattas beslut om bidrag	23
Hanteringen av fullmakter	23
Bilaga: Tabeller	27

Bakgrund och läsanvisning

Den som har en funktionsnedsättning kan ha rätt till ett ekonomiskt bidrag för att anpassa sin bostad så att han eller hon kan leva ett självständigt liv i eget boende. Rätten till bidrag regleras i lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Bidraget ska täcka skäliga kostnader för anpassningen. Det är kommunerna som har ansvaret för bidraget, som beslutar om bidraget och som står för kostnaderna.

När det i rapporten talas om kostnader för bostadsanpassningsbidraget avses enbart bidraget som sådant. Det inkluderar inte kommunernas övriga kostnader för administration, löner etc.

Utvecklingen kommenteras kortfattat och illustreras med diagram. Det bakomliggande siffermaterialet redovisas i en tabellbilaga.

Boverket redovisar bland annat hur kommunernas kostnader för bidraget varierar i landet. Det bör nämnas att siffermaterialet i de flesta fall är avrundade. Boverket vill betona att man utifrån redovisade kostnader inte kan dra några slutsatser av omfattningen och kvaliteten på bostadsanpassningarnas utformning.

Rapporten innehåller även en del om Boverkets tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet med bl.a. uppgifter över kommunernas formella hantering av bidraget.

Sammanfattning

Denna rapport innehåller en sammanställning av kommunernas kostnader för bostadsanpassningsbidraget under 2013 samt en kortfattad redovisning av Boverkets tillsynsarbete. Rapporten redovisar bland annat hur kommunernas kostnader varierar i olika delar av landet.

Antal beviljade bidrag samt kostnader

Antal beviljade bidrag (inklusive delvis beviljade bidrag) har ökat från 71 800 under 2012 till 73 400 under 2013. Den totala kostnaden för kommunerna överstiger för tredje gången en miljard kronor. Kostnaden för kommunerna blev 1 060 miljoner kronor, vilket hittills är den högst noterade kostnaden. Den genomsnittliga kostnaden per beviljat ärende uppgår till 14 400 kronor under 2013.

Skillnader mellan kommuner

Genomsnittlig kostnad per invånare inom varje kommun uppgick i medeltal till 110 kronor vilket är en ökning jämfört med 2012 då beloppet var 105 kronor. Skillnaderna mellan kommunerna är stora och beviljat belopp per invånare varierar mellan 24 och 446 kronor.

Bidragsbelopp

Merparten av bostadsanpassningsbidragen avser små belopp. 59 procent av bidragen är på belopp mindre än 5 000 kronor och bara två procent överstiger 100 000 kronor.

Åtgärder i bostäder

Av enkätsvaren framgår att den klart vanligaste åtgärden är justering av trösklar följt av uppsättning av stödhandtag, montering av ramper, anpassning och reparation av teknisk avancerad utrustning. Kostnaden för hiss/lyftanordning utgör ungefär 16 procent av kommunernas totala kostnad för bostadsanpassningsbidrag i flerbostadshus.

Den formella hanteringen

Ett beslut om bostadsanpassningsbidrag ska fattas innan en åtgärd utförs. Noterbart är att endast 17 procent av kommunerna anger att de fattar beslut före det att åtgärden har utförts. Åtta procent fattar alltid beslut efter det att en åtgärd utförts. Av enkätsvaren framgår att så många som 77 procent av kommunerna svarat att det förekommer att beslut fattas både före och efter det att åtgärden utförts.

Lagen om bostadsanpassningsbidrag utgår från en viss rollfördelning. Detta innebär bland annat att sökanden själv ska beställa och välja entreprenör m.m. Sökanden har möjlighet att efter kommunens beslut om bostadsanpassningsbidrag ge fullmakt till kommunen för att till exempel välja entreprenör och ingå avtal med entreprenören. Drygt 60 procent av kommunerna använder sig av en skriftlig separat fullmakt. Hela 24 procent anger att de använder sig av muntlig fullmakt. Vidare framgår att 15 procent av kommunerna har skriftlig fullmakt men att den finns angiven på ansökningsblanketten.

Överklaganden

Under 2013 överklagades 425 beslut till förvaltningsrätterna (under 2012 överklagades 391 ärenden). Antal överklagade ärenden till kammarrätt har minskat marginellt från 89 ärenden 2012 till 86 ärenden 2013. Antalet överklaganden till Högsta förvaltningsdomstolen minskade från 30 ärenden 2012 till 25 ärenden 2013.

Under 2013 ledde ungefär 15 procent av antalet överklagande till ändring av kommunens beslut i förvaltningsrätterna.

Tillsynsärenden

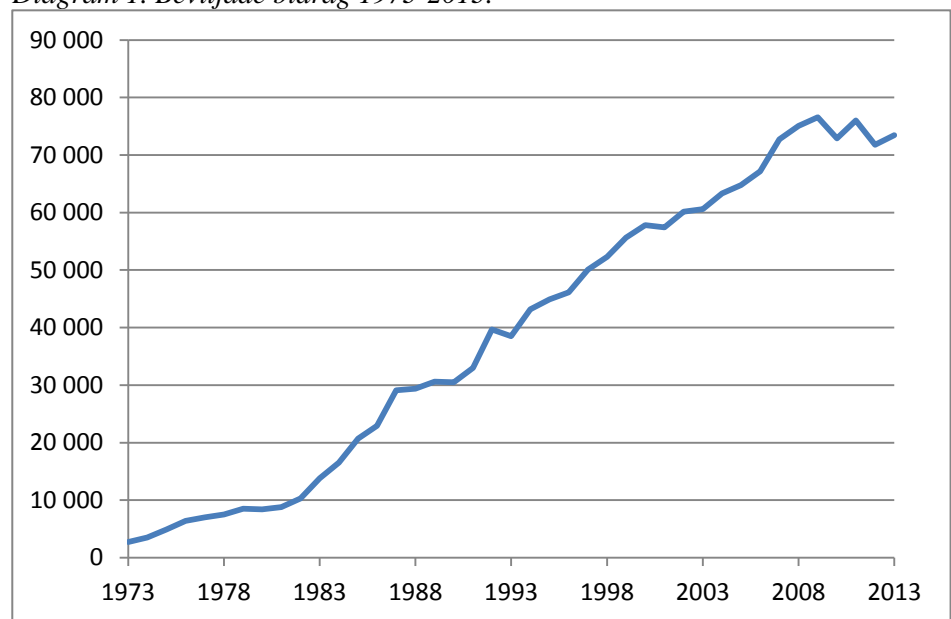
Mängden inkomna tillsynsärenden har minskat under 2013 jämfört med 2012. Under 2012 inkom 8 ärenden till Boverket. Vilket kan jämföras med 2013 då 3 stycken ärenden inkom. Genomsnittet för åren 2003 till 2012 är åtta inkomna ärenden per år.

Bidrag till bostadsanpassning

Kostnaden översteg en miljard kronor

Under 2013 har antalet beviljade bostadsanpassningsbidrag varit högre än jämfört med föregående år. Under 2013 beviljades 73 400 bostadsanpassningsbidrag, jämfört med 71 800 under 2012. Se tabell 1 i bilagan.

Diagram 1. Beviljade bidrag 1973-2013.

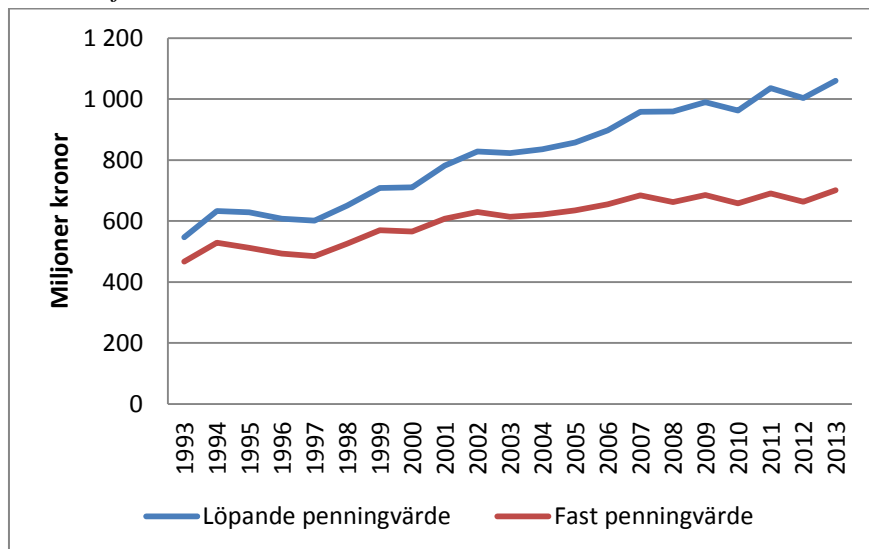
I genomsnitt avslås 3 procent av ansökningarna. I 15 procent av fallen beror det på att fastighetsägaren inte lämnat sitt medgivande. Av det inkomna materialet framgår att i genomsnitt så är 4 procent av ärendena delvis bifall/delvis avslag.

I år kan vi notera att kommunernas kostnader för bostadsanpassning i löpande penningvärde ökat med 57 miljoner kronor jämfört med året innan. De sammanlagda bidragsbeloppen uppgick under 2013 till 1 060 miljoner kronor jämfört med 1 003 miljoner kronor under 2012. Under 2011 låg kostnaden på 1 036 miljoner kronor och 2010 på 962 miljoner kronor. Kostnaden för bostadsanpassningsbidragen under 2013 är hittills den högsta noterade, se tabell 2 i bilagan.

Fram till 2007 fanns en tendens till att kommunernas sammanlagda kostnader för bostadsanpassningarna – i fast penningvärde räknat – ökade. Från 2007 är tendensen den att kostnaden i fast penningvärde varit relativt konstant. Den sammanlagda kostnaden för 2012 i fast penningvärde var 663 miljoner kronor. Under 2013 ökade kostnaden för bostadsanpassningsbidraget i fast penningvärde till 701 miljoner kronor.

Kostnaden för bostadsanpassningsbidragen i fast penningvärde är under 2013 är hittills den högsta noterade.

Diagram 2. Kostnader för bostadsanpassningsbidragen per år 1993-2013. I miljoner kronor

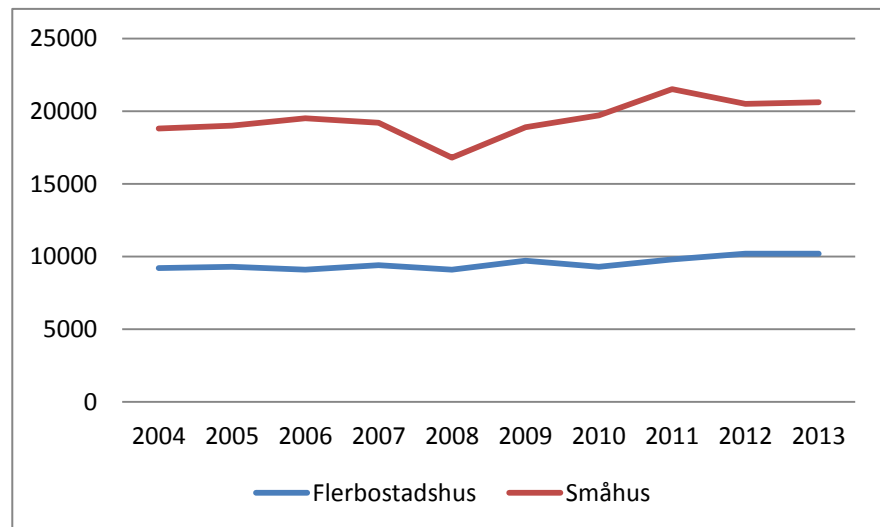

Det genomsnittliga beloppet per bidrag har ökat under 2013 jämfört med 2012. Under 2013 var genomsnittskostnaden 14 400 kronor jämfört med 14 000 kronor under 2012. Snittkostnaden har under de senaste tio åren varierat mellan 12 800 och 14 400 kronor.

Kostnaden för åtgärder i flerbostadshus ligger i nivå med 2012, det vill säga 10 200 kronor. Snittkostnaden för ärende i småhus har under 2013 ökat till 20 600 kronor, se tabell 3 i bilagan.

Andelen bidrag avseende anpassningar som gjordes i småhus utgjorde under 2013 30 procent av antalet beviljade bidrag. Anpassningar i småhus står för 48 procent av kommunernas kostnad för bostadsanpassningsbidraget.

Diagram 3. Genomsnittligt bidragsbelopp i löpande penningvärde per år 2004-2013. Kronor per bidrag.

Skillnader i landet

Kommunerna beviljade under år 2013 i genomsnitt 7,6 bostadsanpassningsbidrag per tusen invånare till en kostnad av 110 kronor per invånare i kommunen. Kostnaden per invånare har därmed ökat jämfört med 2012 då snittkostnaden på kommunnivå var 105 kronor. Det är mycket stor spridning kommunerna emellan. Sammanlagt beviljat belopp per invånare varierar från 24 till 446 kronor. Dock håller sig merparten av kommunerna inom en något snävare intervall.

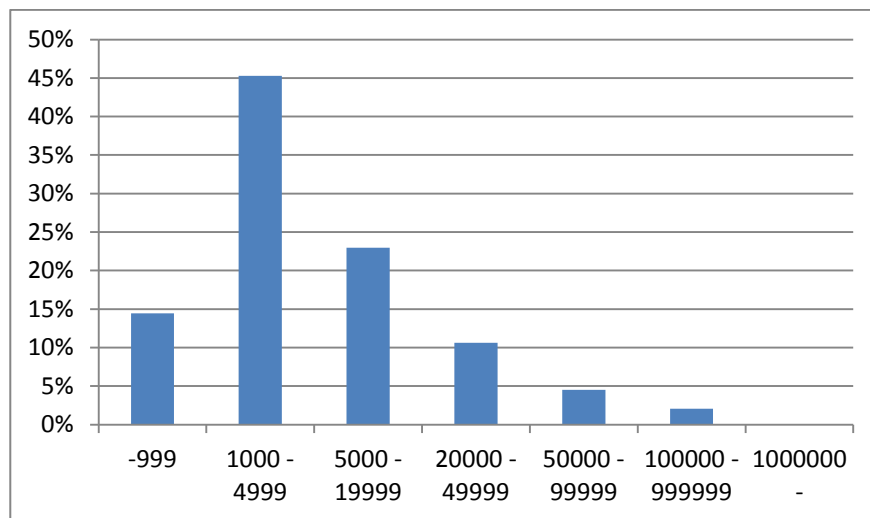
Om man ser till enskilda kommuner kan kostnaderna för bostadsanpassning variera ganska mycket år från år. Vissa av dessa skillnader kan ha att göra med befolkningssammansättning och bostadsbestånd. En del av kommunerna har t.ex. en högre andel äldre i befolkningen och en stor del av bostadsanpassningarna görs hos just äldre människor. Det är också så att anpassningar i småhus ofta är dyrare än i flerfamiljshus. Högsta genomsnittliga bidragsbelopp under 2013 finns bland kommuner med färre än 25 000 invånare. Det genomsnittliga bidragsbeloppet för denna kommungrupp är 15 437 kronor. Lägsta genomsnittliga bidragsbelopp har kommungruppen Stormalmö med 10 253 kronor, se tabell 5 i bilagan.

Tabell 9 i bilagan redovisar bland annat samtliga kommuners genomsnittliga kostnad per invånare och genomsnittligt antal bidrag per tusen invånare under 2013. I tabell 9 går det även utläsa till vilken kommungrupp en specifik kommun tillhör.

Stor andel mindre bidragsbelopp

Merparten av bostadsanpassningsbidragen avser alltså små belopp. 59 procent av de beviljade bidragen 2013 är på mindre än 5 000 kronor och 82 procent håller sig under 20 000 kronor. 2 procent av bidragen överstiger 100 000 kronor. Bidragen fördelade sig beloppsmässigt ungefär på samma sätt även under 2012.

Diagram 4. Den procentuella fördelningen av antal bidrag uppdelat efter bidragens storlek under 2013.

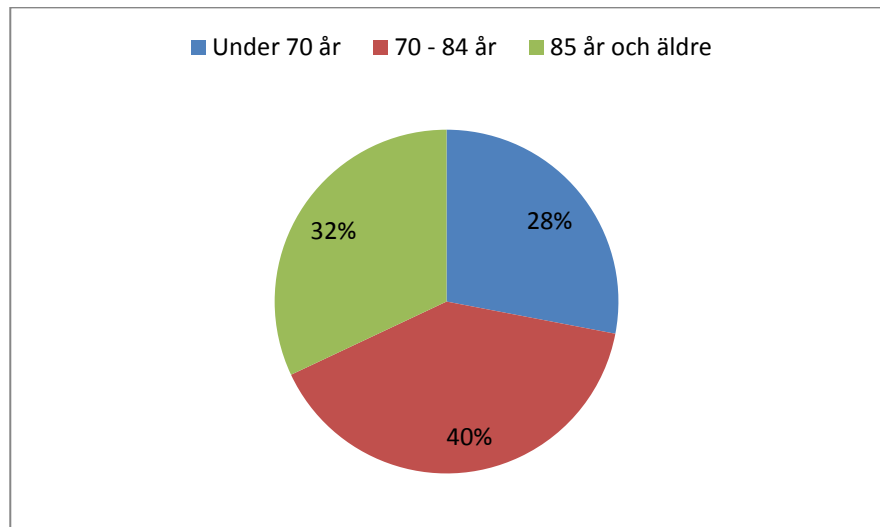

Under 2013 hade 33 kommuner någon anpassning som kostade mer än 1 miljon kronor. Under 2012 var det 20 stycken. Värt att notera är att 2 procent av de beviljade ärendena låg i intervallet 100 000 kronor – 999 999 kronor.

Åldersfördelning

I årets enkät är det fjärde gången vi har ställt frågan hur bidragen fördelar sig på olika ålderskategorier. Nedanstående diagram visar fördelningen av antal beviljade bidrag under 2013.

Diagram 5. Bostadsanpassningsbidraget fördelat på ålder.

Baserat på uppgifter från 245 kommuner är den genomsnittliga kostnaden för en anpassning där bidragsmottagaren är under 70 år 22 400 kronor, i åldern 70 till 84 år kostar anpassningen i genomsnitt 11 600 kronor medan kostnaden för personer som är 85 år och äldre är lägre, 8 300 kronor per beviljat bidrag.

Åtgärder i bostäder

Anpassning i särskilda boendeformer m.m.

99 kommuner, det vill säga 34 procent, av dem som kunnat besvara frågan har uppgett att de under 2013 haft en faktisk kostnad som avser anpassningar i särskilda boendeformer, t.ex. gruppboendestäder. 148 kommuner, motsvarande 57 procent har svarat nej. 40 kommuner, eller 14 procent, har svarat vet ej.

Av underlaget framgår att anpassningarna i gruppboendestäder m.m. i likhet med tidigare är mindre omfattande. I genomsnitt uppgår bidragsbeloppet till 9 608 kronor för en sådan anpassning. Den sammanlagda kostnaden uppgår till mindre än 1 procent av den totala kostnaden för bostadsanpassningsbidrag.

Hiss eller annan lyftanordning i flerbostadshus

I 120 kommuner har man angett att det under 2013 har beviljats ansökningar som avser installation av hiss eller annan lyftanordning i flerbostadshus. I dessa kommuner har det totalt beviljats 918 ansökningar som avser sådana ärenden. Underlaget visar också att den genomsnittliga kostnaden för anordnande av hiss/lyftanordning i flerbostadshus är 63 500 kronor.

Kostnaden för hiss/lyftanordning utgör ungefär ca 16 procent av kommunernas totala kostnad för bostadsanpassningsbidrag i flerbostadshus. Föregående år var motsvarande siffra 10 procent. Antalet bidrag som gäller hiss/lyftplatta i flerbostadshus uppgår till 3 procent. Siffrorna kan emellertid vara något missvisande eftersom det är känt att en del kommuner i många fall återanvänder lyftanordningar vilket innebär en betydligt lägre kostnad än för en nyinstallation.

Dörrautomatik i flerbostadshus

Det är 164 kommuner som har redovisat att man under 2013 haft ansökningar som avser dörrautomatik i flerbostadshus. I dessa kommuner har 3 240 ansökningar beviljats för denna åtgärd.

Den genomsnittliga kostnaden för ett ärende rörande dörrautomatik ligger på 18 100 kronor. Kostnaden för dörrautomatik utgör ungefär 23 procent av den totala kostnaden för ärenden i flerbostadshus. Antalet bidrag för dörrautomatik uppgår till 12 procent av det totala antalet beviljade projekt i flerbostadshus.

Ramp till entré i flerbostadshus

I årets enkät är det fjärde gången frågan ställs angående omfattningen av bidrag för ramp till entréer i flerbostadshus. Det är 166 kommuner som har redovisat att man under 2013 haft ansökningar som avser ramp till entréer i flerbostadshus. I dessa kommuner har 2 100 ansökningar beviljats för en sådan åtgärd. Medelkostnad per ärende är 11 084 kronor.

Vanligaste åtgärderna

En ny fråga i årets enkät var att kommunerna fick uppskatta de fem vanligaste åtgärderna i ett bidragsärende i respektive kommun under 2013 oavsett om anpassningen gjordes i flerbostadshus eller småhus. Enligt materialet så är följande åtgärder de vanligaste förekommande i fallande ordning:

1. Utjämnande av nivåskillnad vid tröskel.
2. Uppsättande av stödhandtag.
3. Montering av ramp.
4. Anpassning av hygienutrymmen.
5. Reperation av teknisk avancerad utrustning.

Återanvändning av produkter

På frågan i hur många ärenden sökandens behov tillgodosågs med en begagnad produkt (återanvändning) under år 2013, svarade 56 procent av kommunerna att de i något ärende om bostadsanpassningsbidrag beviljat bidrag som tillgodosetts med en begagnad produkt. 42 procent av kommunerna har svarat vet inte. Två procent av kommunerna har angivit att de inte använder sig av återanvändning. Av svaren framgår att i 2 procent av den totala andelen beviljade bidrag har en produkt återanvänts. 286 av kommunerna besvarade frågan om hur många produkter som återanvänts.

Återställningsbidrag

Det är 232 kommuner som har svarat på frågan om återställningsbidrag och av dessa är det 110 stycken som vid minst ett tillfälle beviljat ett sådant stöd. Baserat på 98 kommuner där både antal bidrag och kostnader för bidraget finns angivet är den genomsnittliga kostnaden för ett återställningsbidrag 6 324 kronor.

Överklaganden

Under perioden 1995–2004 överklagades mellan 300 och 361 kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag till förvaltningsrätterna varje år. Under åren 2005 till 2013 har det skett en markant ökning av antalet inkomna överklagningar. Under åren 2005 till 2012 överklagades mellan 380 och 441 beslut per år och under 2013 överklagades 425 beslut.

Antalet överklagade beslut till kammarrätt uppvisar en marginell minskning av inkomna ärenden under 2013 i jämförelse med 2012. Det inkom 89 ärenden under 2012 till skillnad mot 86 under 2013. Högsta förvaltningsdomstolen uppvisar en minskning av inkomna ärenden under 2013 i jämförelse med 2012, 25 inkomna ärenden 2013 jämfört med 30 inkomna under 2012, se tabell 6 i bilagan.

Under 2013 har 15 procent av antalet överklaganden till förvaltningsrätt föranlett till ändring av kommunens beslut. Ändringsfrekvensen har tidigare legat mellan 16 och 23 procent frånsett 2002 då motsvarande siffra var 27 procent. Ändringsfrekvensen under åren 2010 till 2013 har legat mellan 10 och 15 procent, se tabell 7 i bilagan.

Under perioden 1995–2012 har årligen mellan 76 och 124 överklaganden förts vidare till kammarrätt. 10 procent av kammarrättens domar som avgjordes under 2013 ledde till någon ändring, se tabell 7 i bilagan.

I de totalt 29 mål som avgjordes i Högsta förvaltningsdomstolen under 2013 blev det ändring i ett av målen, se tabell 7 i bilagan.

Tillsyn

Boverkets tillsynsroll

Boverket har enligt 3 § lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet.

Målet med Boverkets tillsynsverksamhet är en väl fungerande bidragsverksamhet hos kommunerna med en hög grad av rättsäkerhet för den enskilde medborgaren. Tillsynsverksamheten ska leda till att den enskildes bostadsanpassningsbidragsärende får en korrekt hantering hos kommunen. Syftet med Boverkets tillsyn är att vara främjande och förebyggande så att kommunerna medverkar till att reglerna inom den tillsynspliktiga verksamheten efterlevs. Boverket ser därför sin tillsynsfunktion inte bara som kontrollerande utan också som rådgivande och stödjande. Boverkets tillsyn omfattar bland annat faktisk tillsyn (anmälningar från enskilda, uppföljningsärenden och egeninitierade ärenden), webbhandbok för bostadsanpassningsbidraget¹, utbildnings- och informationsinsatser, samt bevakning av praxis.

Förutom arbetsuppgifterna med tillsyn svarar Boverket för föreskrifter till lagen om bostadsanpassningsbidrag enligt förordningen (1992:1575) med bemyndigande för Boverket att meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag med mera. Boverket är också remissinstans till förvaltningsdomstolarna som kan begära Boverkets yttrande i ett särskilt ärende efter det att ett överklagande har skett.

Rapport om kommunernas handläggning

Boverket har under 2013 publicerat en rapport om en undersökning av 33 olika kommuners handläggning av bostadsanpassningsbidraget². Rapporten grundar sig på en granskning av 330 ärenden från 33 slumpmässigt utvalda kommuner. Boverket har också genomfört muntliga intervjuer med handläggare från sex olika kommuner. Utfallet av Boverkets undersökning visar att det finns stora brister i den formella hanteringen av ärendena som ingår i undersökningen. Noterbart är till exempel att i mer än 50 procent av ärendena har kommunerna fattat ett skriftligt beslut först efter det att bostadsanpassningsåtgärden blivit utförd och att dokumentation för beräkning av skälig kostnad (anbud/offert eller kostnadsberäkning) saknas i mer än 80 procent av ärendena. Exempel på övriga brister i hanteringen är att skriftliga beslut helt saknas, att medgivande från fastighetsägaren saknas och att det finns brister i fullmaktsförfarandet där bland annat skriftlig fullmakt saknas i ärendena.

¹ <http://www.boverket.se/Vagledning/Bostadsanpassningsbidrag/>

² [http://www.boverket.se/Om-](http://www.boverket.se/Om-Boverket/Webbokhandel/Publikationer/2013/Kommunernas-handlaggning-av-bostadsanpassningsbidraget/)

Boverket/Webbokhandel/Publikationer/2013/Kommunernas-handlaggning-av-bostadsanpassningsbidraget-/

Undersökningen påvisar också att det skiljer sig mellan hur kommunerna formellt hanterar bostadsanpassningsbidraget. Det finns i undersökningen exempel på kommuner som i stort sett hanterar bidragsgivningen enligt intentionerna i lagen men det finns också exempel på kommuner där stora avsteg förekommer. Av det resultat som framkommit kan det, något förenklat, sägas att ju färre invånare en kommun har desto större brister finns det i den formella hanteringen av bidraget. Många av de problem som framkommer i undersökningen är dock i stor utsträckning, enligt Boverkets uppfattning, sådana att dessa går att åtgärda genom att kommunerna arbetar om och skärper sina handläggningsrutiner vid bidragsgivningen.

Tillsynsärenden

Boverkets tillsynsfunktion omfattar bl.a. kommunernas formella hantering av ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Detta kan gälla t.ex. handläggningstider, bemötande men även andra frågor som regleras i förvaltningslagen.

Boverket tar dels emot anmälningar från enskilda som har klagomål på kommunerna, men kan också på eget initiativ starta ett tillsynsärende. Tillsynen kan resultera i att kritik riktas mot en kommuns hantering och förfarande. Vid vissa tillfällen uppmanar Boverket en kommun direkt att vidta rättelseåtgärder. Boverket kan också begära in en återrapportering från en kommun med anledning av ett tillsynsärende.

Sedan 1993, när lagen om bostadsanpassningsbidrag infördes, och fram till 1998 hade Boverket inte mer än två till tre tillsynsärenden om året. Det skedde därefter en ökning av antalet ärenden under åren 1999 till 2003. Under 2002 inkom t.ex. totalt 14 sådana ärenden. Efter 2003 har ärendemängden varierat mellan 4 och 13 ärenden. Under 2013 inkom 3 stycken tillsynsärenden (se tabell 8)

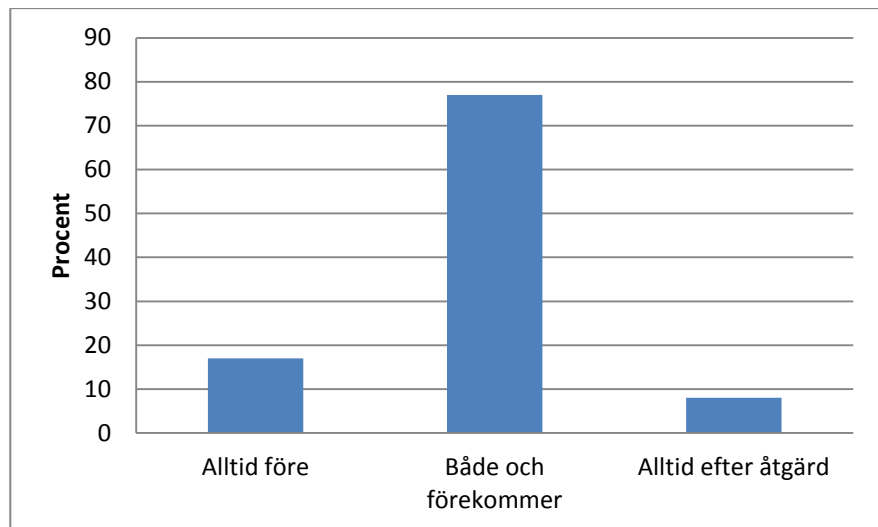
Under 2013 har Boverket avgjort 9 tillsynsärenden. Boverket har uttalat kritik, noterat brister, uttalat uppmaningar och rekommendationer av något slag i samtliga ärenden. Kritik har riktats mot bl.a. brister i hantering av fullmakter från sökanden och att kommunerna fattat beslut om bostadsanpassningsbidrag först efter det att anpassningsåtgärden har utförts. Vidare har kritik uttalats om för långa handläggningstider och att kommunikationsskyldigheten i förvaltningslagen inte följts. Boverket har i tillsynsärendena uppmanat kommunerna att se över rutiner gällande utbetalning, dokumentation och att ange bidragsbeloppet i beslut. Liksom tidigare år är problemställningarna i tillsynsärendena i hög grad kopplade till den rollfördelning som gäller enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag där sökanden ska ha en central roll i processen och tidpunkten för beslut i ärendena.

När fattas beslut om bidrag

Kommunens handläggning av en ansökan om bostadsanpassningsbidrag ska mynna ut i ett skriftligt beslut. Av beslutet ska framgå både bidragets storlek och de åtgärder som bidrag beviljats för. Om kommunen avslår ansökan helt eller delvis måste kommunen förklara varför i beslutet. Ett beslut om bostadsanpassningsbidrag ska fattas i förväg, det vill säga innan anpassningen i ärendet påbörjas om inte sökanden ansöker om bidrag i efterhand.

Nästan alla kommuner har besvarat frågan i vilket skede beslut om bidrag fattas. Svar på frågan har lämnats av 285 kommuner. Noterbart är att endast 17 procent av kommunerna anger att de i sin ärendehandläggning alltid fattar beslut före det att åtgärden utförs, vilket är ett korrekt tillvägagångssätt. Av svaren framgår att åtta procent alltid fattar beslut efter åtgärd. På frågan i vilket skede i ärendehandläggningen fattas ett skriftligt beslut om bostadsanpassningsbidrag har 77 procent av kommunerna svarat att det förekommer att beslut fattas både före och efter åtgärd.

Diagram 6. I vilket skede i ärendehandläggningen fattas ett skriftligt beslut om bostadsanpassningsbidrag?

Hanteringen av fullmakter

För första gången i undersökningen ställs det frågor kring kommunernas hantering av fullmakter.

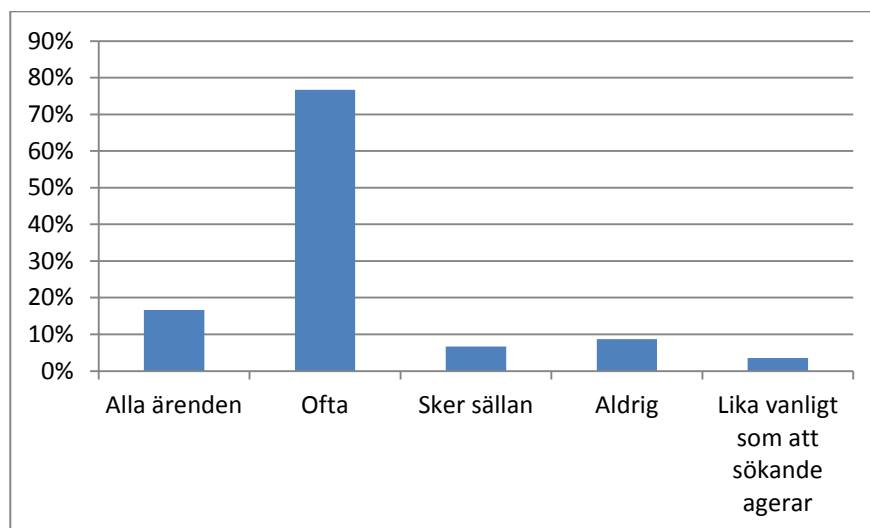
Bostadsanpassningsbidraget är ett kontantbidrag och lagen om bostadsanpassningsbidrag utgår från en viss rollfördelning. Denna innebär bland annat att sökanden själv ska välja entreprenör, ingå avtal med entreprenören och också betala entreprenören med det bostadsanpassningsbidrag som kommunen har beviljat sökanden.

Sökanden kan efter kommunens beslut om bostadsanpassningsbidrag ge fullmakt till kommunen att till exempel välja entreprenör och ingå avtal med entreprenören. Fullmakten ska vara *skriftlig och formulerad på en separat handling*. Det är Boverkets uppfattning att fullmakt inte ska användas slentrianmässigt, då rollfördelningen utgår från att sökandena själva ska agera i sitt ärende.

På frågan i vilken utsträckning det förekom att sökanden ger kommunen fullmakt att avtala med entreprenörer under 2013 svarade 284 kommuner.

Av svaren framgår att 68 procent av kommunerna har svarat att de som söker bidrag ofta ger kommunen fullmakt att avtala med entreprenör. 15 procent av kommunerna har svarat att sökandena ger kommunen fullmakt i alla ärenden. Endast tre procent har svarat att en fullmakt till kommunen är lika vanligt som att sökande själv agerar. Noterbart är att endast 14 procent har svarat att en sökande aldrig eller sällan ger kommunen fullmakt att avtala med entreprenör.

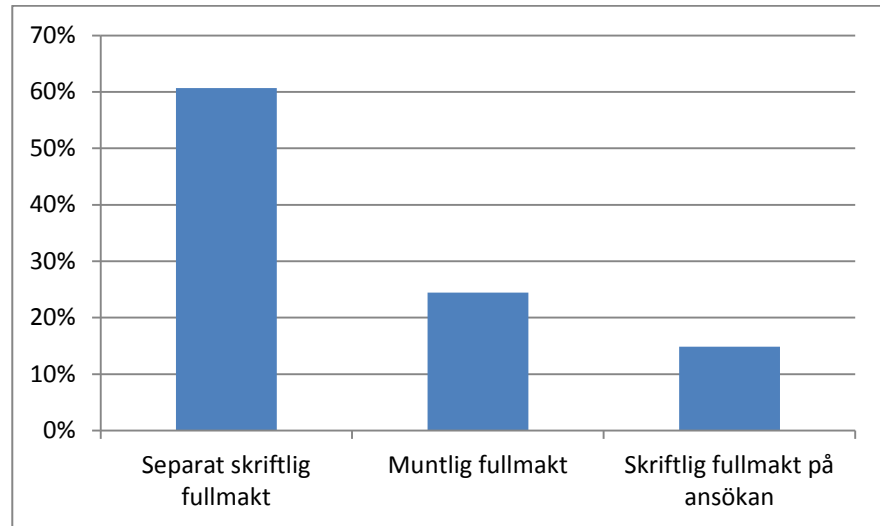
Diagram 7. I vilken utsträckning förekom det att sökanden ger kommunen fullmakt att avtala med entreprenörer under 2013?

På fråga om vilken typ av fullmakt kommunerna använder sig av svarade drygt 60 procent av kommunerna att de använder sig av en skriftlig separat fullmakt. Hela 24 procent anger att de använder sig av muntlig fullmakt. Vidare framgår att 15 procent av kommunerna har skriftlig fullmakt men att den finns angiven på ansökningsblanketten.

Av svaren framgår att i ca 78 procent av kommunerna ger sökande kommunen fullmakt innan de fått ett skriftligt beslut. Endast i 12 procent av kommunerna ges fullmakten efter det skriftliga beslutet. I 10 procent av kommunerna är det lika vanligt att fullmakt ges efter eller före beslut.

Diagram 8. Vilken typ av fullmakt är vanligast?

Bilaga: Tabeller

Tabell 1 Beviljade bostadsanpassningsbidrag per år.

År	Antal bidrag
1990	30 500
1993	38 500
1994	43 200
1995	44 900
1996	46 100
1997	50 100
1998	52 500
1999	55 700
2000	57 800
2001	57 400
2002	60 200
2003	60 600
2004	63 300
2005	64 700
2006	67 200
2007	72 700
2008	75 000
2009	76 500
2010	72 900
2011	76 000
2012	71 800
2013	73 400

Tabell 2 Sammanlagda årliga kostnader för bostadsanpassningsbidrag.

År	Löpande priser Miljoner kronor	1990 års penningvärde Miljoner kronor
1993	547	467
1994	633	529
1995	628	511
1996	608	493
1997	599	483
1998	653	527
1999	708	569
2000	710	565
2001	782	608
2002	828	630
2003	823	614
2004	835	621
2005	857	634
2006	897	655
2007	958	684
2008	959	662
2009	990	686
2010	962	658
2011	1 036	690
2012	1 003	668
2013	1 060	701

Tabell 3 Genomsnittligt bidragsbelopp efter hustyp.

År	Flerbostadshus Kronor	Småhus Kronor	Samtliga kronor
2000	8 500	18 100	12 300
2001	9 100	19 000	13 600
2002	9 200	19 800	13 750
2003	9 200	20 300	13 600
2004	9 200	18 800	13 200
2005	9 300	19 000	13 200
2006	9 100	19 500	13 400
2007	9 400	19 200	13 200
2008	9 100	16 800	12 800
2009	9 700	18 900	12 900
2010	9 300	19 700	13 200
2011	9 800	21 500	13 600
2012	10 200	20 500	14 000
2013	10 200	20 600	14 400

Siffrorna för flerbostadshus resp. småhus baserar sig på uppgifter från cirka ½-¾ av kommunerna

Tabell 4 Andel av bostadsanpassningsbidragen som avser småhus.

År	Procent av antalet beviljade bidrag	Procent av kostnaderna
2000	39	57
2001	38	57
2002	39	58
2003	40	58
2004	39	57
2005	39	55
2006	34	55
2007	36	50
2008	35	54
2009	37	53
2010	37	50
2011	37	50
2012	27	40
2013	31	48

Tabell 5 Bostadsanpassningsbidragen kommungruppvis 2013.

Kommungrupp	Belopp per inv. 2013	Antal bidrag per tusen inv. 2013	Genomsnittligt bidragsbelopp 2013.
Storstockholm	91	8	11 365
Storgöteborg	109	7,3	15 013
Stormalmö	87	7,8	11 180
Större högskoleorter	110	7,1	15 433
Mindre högskoleorter	136	8,7	15 646
Övriga med mer än 25 000 invånare	119	7,7	15 406
Övriga med mindre än 25 000 invånare	121	7,1	17 028

Tabell 6 Överklaganden av kommunala beslut om Bostadsanpassningsbidrag.

År	Antal ärenden som kommit in till:		
	Förvaltningsrätt förvaltningsdomstolen	Kammarrätt	Högsta
1993	199	44	1
1994	277	118	34
1995	312	105	36
1996	300	108	23
1997	324	96	30
1998	340	124	33
1999	308	97	35
2000	319	101	27
2001	329	106	28
2002	332	107	32
2003	361	114	35
2004	355	83	26
2005	396	104	31
2006	441	93	19
2007	381	110	30
2008	380	100	29
2009	385	76	27
2010	403	78	23
2011	392	91	9
2012	391	89	30
2013	425	86	25

Källa: Domstolsverket

Tabell 7 Ändringsfrekvens vid överklaganden.

År	Förvaltningsrätterna		Kammarrätterna		Högsta förvaltningsdomstolen	
	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (procent)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (procent)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (procent)
1993	125	23	10	0	0	-
1994	260	21	92	12	11	0
1995	314	18	116	15	53	2
1996	291	19	92	16	30	3
1997	313	19	95	9	20	0
1998	341	19	128	12	21	5
1999	323	23	124	15	38	0
2000	304	20	88	16	37	3
2001	315	22	116	16	21	0
2002	328	27	91	16	31	1
2003	371	20	119	20	29	0
2004	303	20	83	18	27	0
2005	395	21	116	22	25	0
2006	400	19	92	16	29	3
2007	412	18	117	11	40	0
2008	420	19	92	15	23	0
2009	332	16	90	15	34	0
2010	356	10	88	10	25	12
2011	385	12	87	14	12	8
2012	431	15	85	13	20	0
2013	417	15	87	10	29	3

Källa: Domstolsverket

Tabell 8 Antal inkomna tillsynsärenden 1997-2012.

År	Antal
1997	2
1998	3
1999	6
2000	9
2001	7
2002	14
2003	9
2004	6
2005	5
2006	6
2007	6
2008	9
2009	9
2010	4
2011	13
2012	8
2013	3

Tabell 9 Genomsnittlig bidragskostnad per invånare och genomsnittligt antal bidrag per tusen invånare.

Län	Kommun	Befolkning 2013-12-31*	Antal äldre + 80 år Per tusen invånare 2013*	Andel småhus av totala beståndet av småhus och fler- bostadshus 2012*	Genomsnittl ig kostnad per invånare 2013	Genomsni ttligt bidrag per tusen invånare 2013	Kommun- grupp (förklar ing finns i slutet på tabellen)
	Upplands						
AB	Väsby	41449	34	34%	122	12,9	1
AB	Vallentuna	31616	31	66%	62	3,7	1
AB	Österåker	40495	33	73%	109	10,6	1
AB	Värmdö	39784	28	71%	67	8,3	1
AB	Järfälla	69167	41	38%	74	8,3	1
AB	Ekerö	26355	32	84%	55	5,2	1
AB	Huddinge	102557	29	45%	53	5,0	1
AB	Botkyrka	87580	27	36%	68	8,7	1
AB	Salem	16001	34	58%	134	4,4	1
AB	Haninge	80932	28	42%	92	8,0	1
AB	Tyresö	44281	36	52%	75	8,0	1
AB	Upplands-Bro	24703	30	46%	73	4,5	1
AB	Nykvarn	9523	24	75%	63	3,9	1
AB	Täby	66292	47	51%	95	8,5	1
AB	Danderyd	32222	62	55%	113	14,1	1
AB	Sollentuna	68145	38	48%	65	6,9	1
AB	Stockholm	897700	41	10%	106	8,0	1
AB	Södertälje	91072	38	31%	65	6,6	1
AB	Nacka	94423	37	40%	70	6,4	1
AB	Sundbyberg	42626	36	6%	35	7,8	1
AB	Solna	72740	47	2%	95	10,1	1
AB	Lidingö	45178	62	36%	130	9,8	1
AB	Vaxholm	11188	33	60%	84	8,1	1
AB	Norrtälje	56845	62	60%	130	11,8	1
AB	Sigtuna	43372	32	37%	89	8,8	1
AB	Nynäshamn	26796	45	50%	68	10,3	1
C	Håbo	19968	26	72%	116	6,2	7
C	Älvkarleby	9132	61	67%	61	2,3	7
C	Knivsta	15580	27	74%	92	5,7	7
C	Heby	13450	65	75%	173	6,5	7
C	Tierp	20144	66	64%	35	6,9	7
C	Uppsala	205199	40	28%	98	10,6	4
C	Enköping	40656	52	54%	87	6,7	6
C	Östhammar	21352	62	65%	60	10,3	7
D	Vingåker	8835	61	67%	215	5,0	7
D	Gnesta	10409	48	66%	102	8,6	7
D	Nyköping	53038	61	44%	78	11,3	6

D	Oxelösund	11403	69	43%	185	19,4	7
D	Flen	16156	63	58%	135	12,3	7
D	Katrineholm	32930	64	46%	113	7,9	6
D	Eskilstuna	99729	51	37%	94	7,6	4
D	Strängnäs	33389	49	53%	156	7,0	6
D	Trosa	11680	42	68%	199	5,1	7
E	Ödeshög	5174	68	75%	119	4,8	7
E	Ydre	3617	67	88%	241	9,4	7
E	Kinda	9802	63	73%	39	4,9	7
E	Boxholm	5278	60	66%	74	4,4	7
E	Åtvidaberg	11460	64	64%	73	4,8	7
E	Finspång	20903	65	53%	160	9,1	7
E	Valdemarsvik	7585	70	66%	66	3,8	7
E	Linköping	150202	50	33%	77	5,3	4
E	Norrköping	133749	50	36%	142	9,3	4
E	Söderköping	14195	52	66%	116	5,8	7
E	Motala	42187	59	51%	74	4,6	6
E	Vadstena	7383	86	52%	25	1,8	7
E	Mjölby	26313	58	51%	182	5,5	6
F	Aneby	6375	57	73%	44	6,9	7
F	Gnosjö	9406	49	69%	107	6,2	7
F	Mullsjö	7039	54	73%	134	4,7	7
F	Habo	10975	35	78%	54	5,2	7
F	Gislaved	28713	55	66%	99	7,0	6
F	Vaggeryd	13209	56	69%	91	5,8	7
F	Jönköping	130798	54	40%	88	4,1	4
F	Nässjö	29516	67	56%	95	8,6	6
F	Värnamo	33155	61	56%	103	3,5	6
F	Sävsjö	10969	70	67%	131	2,3	7
F	Vetlanda	26419	67	64%	158	3,9	6
F	Eksjö	16464	73	56%	96	8,4	7
F	Tranås	18197	71	44%	99	7,0	7
G	Uppvidinge	9288	74	72%	50	3,2	7
G	Lessebo	8059	65	72%	76	5,5	7
G	Tingsryd	12156	90	72%	101	4,9	7
G	Alvesta	19280	64	70%	90	3,9	7
G	Älmhult	15759	68	68%	65	4,6	7
G	Markaryd	9515	73	67%	78	6,0	7
G	Växjö	85822	49	44%	68	4,0	4
G	Ljungby	27277	64	63%	52	4,7	6
H	Högsby	5718	79	81%	69	5,1	7
H	Torsås	6879	75	79%	243	10,3	7
H	Mörbylånga	14368	54	85%	169	7,2	7
H	Hultsfred	13635	77	67%	98	5,4	7
H	Mönsterås	12949	65	73%	103	11,4	7
H	Emmaboda	8964	75	68%	45	2,3	7
H	Kalmar	63887	53	43%	126	11,4	5

H	Nybro	19489	69	58%	96	6,9	7
H	Oskarshamn	26212	62	52%	74	7,8	6
H	Västervik	35867	69	53%	78	10,6	6
H	Vimmerby	15287	67	64%	159	5,0	7
H	Borgholm	10619	81	77%	133	10,9	7
I	Gotland	57161	59	63%	133	11,4	5
K	Olofström	12902	71	62%	240	15,7	7
K	Karlskrona	63912	55	50%	168	7,4	5
K	Ronneby	27871	66	62%	190	10,3	6
K	Karlshamn	31272	67	55%	270	12,6	5
K	Sölvesborg	16800	63	71%	95	11,9	7
M	Svalöv	13332	48	79%	83	3,7	7
M	Staffanstorps	22672	39	70%	81	5,4	3
M	Burlöv	17114	43	44%	128	5,8	3
M	Vellinge	33807	44	82%	117	6,7	3
M	Östra Göinge	13687	61	70%	46	2,4	7
M	Örkelljunga	9653	65	72%	140	5,1	7
M	Bjuv	14801	46	72%	65	3,2	7
M	Kävlinge	29600	38	72%	79	4,6	3
M	Lomma	22496	48	70%	107	5,6	3
M	Svedala	20067	37	73%	50	4,5	3
M	Skurup	15025	48	81%	42	4,3	3
M	Sjöbo	18401	54	83%	83	6,0	7
M	Hörby	14917	60	76%	132	8,4	7
M	Höör	15637	50	78%	198	6,5	3
M	Tomelilla	12891	65	75%	89	7,4	7
M	Bromölla	12336	60	74%	113	10,5	7
M	Osby	12713	70	68%	86	6,2	7
M	Perstorp	7139	60	55%	47	2,9	7
M	Klippan	16715	58	64%	136	5,6	7
M	Åstorp	14927	43	65%	28	3,5	7
M	Båstad	14275	80	78%	99	9,3	7
M	Malmö	312994	47	18%	75	10,2	3
M	Lund	114291	40	32%	112	6,3	3
M	Landskrona	43073	53	36%	150	10,8	6
M	Helsingborg	132989	52	34%	76	6,8	4
M	Höganäs	25084	63	73%	40	2,8	7
M	Eslöv	31920	50	59%	90	5,8	3
M	Ystad	28623	71	53%	116	10,7	6
M	Trelleborg	42837	55	57%	67	5,3	3
M	Kristianstad	81009	58	57%	79	4,4	4
M	Simrishamn	18951	84	70%	108	9,8	7
M	Ängelholm	39866	67	59%	101	7,3	6
M	Hässleholm	50227	63	63%	50	3,3	6
N	Hylte	10001	64	75%	255	9,2	7
N	Halmstad	94084	56	50%	122	6,9	4
N	Laholm	23517	65	82%	159	6,0	7

N	Falkenberg	41912	66	66%	107	4,5	6
N	Varberg	59936	59	57%	83	3,3	5
N	Kungsbacka	77390	44	76%	117	6,6	2
O	Härryda	35732	36	75%	113	6,7	2
O	Partille	36147	46	48%	51	4,5	2
O	Öckerö	12574	54	90%	42	4,1	2
O	Stenungsund	24932	44	66%	81	7,0	2
O	Tjörn	15050	55	87%	166	4,0	2
O	Orust	15036	64	83%	84	7,8	7
O	Sotenäs	8928	87	72%	190	7,5	7
O	Munkedal	10205	67	76%	176	6,1	7
O	Tanum	12303	69	79%	137	6,6	7
O	Dals-Ed	4740	60	67%	98	5,7	7
O	Färgelanda	6520	65	82%	84	7,1	7
O	Ale	28074	37	63%	62	2,9	2
O	Lerum	39319	40	79%	66	4,0	2
O	Vårgårda	11065	46	75%	69	4,5	7
O	Bollebygd	8562	42	75%	171	4,4	7
O	Grästorp	5641	67	80%	347	6,4	7
O	Essunga	5494	62	84%	310	9,1	7
O	Karlsborg	6757	75	63%	51	7,4	7
O	Gullspång	5185	74	74%	174	13,9	7
O	Tranemo	11531	68	76%	47	4,1	7
O	Bengtstors	9550	83	64%	79	6,1	7
O	Mellerud	8892	83	73%	244	9,0	7
O	Lilla Edet	12829	44	72%	129	4,7	2
O	Mark	33753	62	69%	223	11,4	6
O	Svenljunga	10299	60	82%	308	6,1	7
O	Herrljunga	9274	60	74%	93	9,6	7
O	Vara	15609	65	74%	162	4,7	7
O	Götene	13028	54	75%	80	3,8	7
O	Tibro	10754	64	61%	84	6,0	7
O	Töreboda	8992	62	67%	91	11,9	7
O	Göteborg	533271	43	20%	123	8,7	2
O	Mölndal	61978	44	47%	98	6,0	2
O	Kungälv	42109	52	61%	87	6,2	2
O	Lysekil	14369	74	55%	167	7,0	7
O	Uddevalla	53025	61	45%	83	6,2	6
O	Strömstad	12480	56	54%	34	5,1	7
O	Vänersborg	37369	59	52%	139	13,7	6
O	Trollhättan	56573	52	39%	104	9,5	5
O	Alingsås	38619	56	56%	88	5,5	2
O	Borås	105995	55	39%	122	8,0	4
O	Ulricehamn	23211	64	67%	142	8,1	7
O	Åmål	12229	78	57%	151	7,3	7
O	Mariestad	23870	66	54%	89	8,0	7
O	Lidköping	38414	59	54%	74	5,8	6

O	Skara	18580	57	51%	116	6,9	5
O	Skövde	52859	51	43%	82	10,5	5
O	Hjo	8805	65	66%	63	5,9	7
O	Tidaholm	12565	65	63%	22	2,9	7
O	Falköping	31988	67	56%	136	6,4	6
S	Kil	11810	55	70%	87	2,2	7
S	Eda	8426	72	74%	114	3,6	7
S	Torsby	12013	82	70%	106	3,3	7
S	Storfors	4131	68	35%	69	2,9	7
S	Hammarö	15136	42	62%	63	5,6	7
S	Munkfors	3656	96	64%	60	10,9	7
S	Forshaga	11292	52	73%	82	14,8	7
S	Grums	8925	62	63%	112	5,6	7
S	Årjäng	9953	63	70%	165	7,0	7
S	Sunne	13011	70	76%	70	4,2	7
S	Karlstad	87786	55	36%	170	8,3	4
S	Kristinehamn	23949	69	49%	92	6,4	7
S	Filipstad	10563	81	58%	58	2,7	7
S	Hagfors	12071	81	65%	118	3,8	7
S	Arvika	25817	74	57%	148	5,5	5
S	Säffle	15276	77	63%	134	5,5	7
T	Lekeberg	7289	50	83%	83	8,5	7
T	Laxå	5580	79	69%	242	12,2	7
T	Hallsberg	15267	57	65%	188	13,3	7
T	Degerfors	9500	64	66%	141	19,4	7
T	Hällefors	6982	79	59%	41	6,3	5
T	Ljusnarsberg	4875	68	64%	36	10,1	7
T	Örebro	140599	48	33%	95	8,2	4
T	Kumla	20904	47	56%	144	7,4	7
T	Askersund	11096	62	68%	171	5,0	7
T	Karlskoga	29728	67	47%	137	8,2	6
T	Nora	10399	60	67%	86	6,6	7
T	Lindesberg	23176	60	63%	123	3,4	7
U	Skinnskatteberg	4411	63	66%	402	9,3	7
U	Surahammar	9834	56	61%	195	7,9	7
U	Kungsör	8175	56	66%	69	5,4	7
U	Hallstahammar	15524	63	51%	161	9,3	7
U	Norberg	5608	67	52%	92	10,5	7
U	Västerås	142131	51	35%	220	9,2	4
U	Sala	21769	63	59%	148	9,7	7
U	Fagersta	12872	66	38%	93	10,0	7
U	Köping	25237	65	42%	99	9,4	7
U	Arboga	13493	63	47%	155	10,4	7
W	Vansbro	6730	70	72%	105	4,6	7
W	Malung	10061	65	56%	92	4,0	7
W	Gagnef	10023	55	88%	123	11,4	7
W	Leksand	15157	70	73%	51	9,6	7

W	Rättvik	10766	87	67%	55	5,8	7
W	Orsa	6849	73	66%	46	5,4	7
W	Älvdalen	7096	73	71%	129	4,7	7
W	Smedjebacken	10691	60	72%	134	8,4	7
W	Mora	19998	65	69%	55	4,5	7
W	Falun	56767	54	49%	104	8,1	5
W	Borlänge	50023	52	45%	39	5,4	5
W	Säter	10873	58	67%	112	11,9	7
W	Hedemora	15021	63	57%	127	11,0	7
W	Avesta	21582	69	49%	128	5,5	7
W	Ludvika	25712	74	48%	182	15,0	6
X	Ockelbo	5785	71	76%	91	7,8	7
X	Hofors	9511	72	57%	339	5,9	7
X	Ovanåker	11354	72	63%	126	5,5	7
X	Nordanstig	9491	60	75%	343	7,2	7
X	Ljusdal	18931	73	63%	353	5,8	7
X	Gävle	97236	49	44%	27	2,7	4
X	Sandviken	37250	58	51%	85	6,4	6
X	Söderhamn	25442	70	55%	234	8,0	6
X	Bollnäs	26141	67	56%	112	7,2	6
X	Hudiksvall	36829	61	54%	157	7,5	6
Y	Ånge	9548	78	64%	149	5,3	7
Y	Timrå	18062	49	56%	215	7,0	7
Y	Härnösand	24509	65	48%	127	8,3	5
Y	Sundsvall	96978	53	40%	174	5,6	4
Y	Kramfors	18450	78	68%	208	9,7	7
Y	Sollefteå	19623	77	61%	123	5,8	7
Y	Örnsköldsvik	54986	64	61%	215	9,3	5
Z	Ragunda	5458	88	77%	322	15,6	7
Z	Bräcke	6559	77	73%	319	10,7	7
Z	Krokom	14643	48	77%	100	6,1	7
Z	Strömsund	11984	79	70%	198	5,1	7
Z	Åre	10420	47	43%	123	9,0	7
Z	Berg	7160	75	84%	129	6,7	7
Z	Härjedalen	10281	81	68%	171	4,4	7
Z	Östersund	59956	55	34%	126	7,2	5
AC	Nordmaling	7006	71	75%	71	8,6	7
AC	Bjurholm	2436	103	86%	209	8,2	7
AC	Vindeln	5344	80	79%	210	10,7	7
AC	Robertsfors	6738	66	78%	148	7,6	7
AC	Norsjö	4175	69	72%	198	8,6	7
AC	Malå	3155	69	69%	48	10,1	7
AC	Storuman	5954	78	67%	47	7,1	7
AC	Sorsele	2595	79	72%	185	10,8	7
AC	Dorotea	2757	103	67%	57	6,9	7
AC	Vännäs	8583	55	66%	41	8,0	7
AC	Vilhelmina	6887	66	65%	27	2,8	7

AC	Åsele	2875	95	68%	353	16,7	7
AC	Umeå	118349	39	34%	101	8,1	4
AC	Lycksele	12270	69	52%	40	2,5	7
AC	Skellefteå	71988	60	54%	294	14,7	5
BD	Arvidsjaur	6471	77	60%	88	12,1	7
BD	Arjeplog	2980	83	67%	276	5,0	7
BD	Jokkmokk	5066	76	71%	328	21,1	7
BD	Överkalix	3436	87	74%	78	9,6	7
BD	Kalix	16387	68	65%	122	10,2	7
BD	Övertorneå	4709	77	72%	205	8,1	7
BD	Pajala	6299	84	77%	103	7,6	7
BD	Gällivare	18339	62	50%	123	11,6	7
BD	Älvsbyn	8168	72	67%	54	11,4	7
BD	Luleå	75383	48	39%	76	6,6	5
BD	Piteå	41278	53	58%	142	7,8	5
BD	Boden	27838	59	51%	247	11,4	6
BD	Haparanda	9886	57	52%	85	7,7	7
BD	Kiruna	23196	48	44%	128	9,6	5
	Medelvärde riket:	9 644 864		61%			

Kommungrupp 1. Storstockholm

Kommungrupp 2. Storgöteborg

Kommungrupp 3. Stormalmö

Kommungrupp 4. Högskoleorter med mer än 75 000 invånare

Kommungrupp 5. Högskoleorter med färre än 75 000 invånare

Kommungrupp 6. Övriga kommuner med mer än 25 000 invånare

Kommungrupp 7. Övriga kommuner med färre än 25 000 invånare

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona

Besök Karlskrona: Drottninggatan 18

Besök Stockholm: Norrlandsgatan 11

Telefon: 0455-35 30 00

Webbplats: www.boverket.se